

ΛΑΖΑΡΟΣ ΑΛΕΞΑΚΗΣ
ΣΚΙΕΣ ΤΟΥ ΝΟΤΟΥ

διόντρα

Στον Peter Ioannou
Στον Στράτο Λαμπρινό
Στον Σπύρο Τ.
Στο «Καλημέρα»
Στα φαντάσματα που ακόμα μας στοιχειώνουν

Outside the street's on fire
In a real death waltz
Between what's flesh and what's fantasy
And the poets down here
Don't write nothing at all
They just stand back and let it all be
And in the quick of a knife
They reach for their moment
And try to make an honest stand
But they wind up wounded, not even dead
Tonight in Jungleland

BRUCE SPRINGSTEEN

1

Η ΠΟΛΗ, ΖΑΛΙΣΜΕΝΗ ΑΠΟ την ανυπόφορη ζέστη, είχε γείρει αποκαμωμένη από την πλευρά της θάλασσας ψάχνοντας λίγη δροσιά. Απρίλης του '87. Τετάρτη βράδυ, μα κανείς δεν ήθελε να κλειστεί στα σπίτια που έβραζαν. Ο Χάρης άνοιξε τη ζελατίνα του κράνους, κοίταξε τις ολόφωτες σαν πυγολαμπίδες βεράντες και έστριψε αριστερά προς το λιμάνι. Κύματα από μηχανάκια έσκαγαν στο χείλος του πεζόδρομου που κατέβαινε στην παραλιακή, λες και τα ξέβραζε η θάλασσα. Οι αναβάτες τους, ξεκράνωτοι οι περισσότεροι και αναμαλλιασμένοι, ορμούσαν σαν πειρατικό τσούρμο στα μπαράκια.

Δεν είχε χώρο να αφήσει το μηχανάκι του, όχι χωρίς να κινδυνεύσει να του το χτυπήσει φεύγοντας κάποιος μαλάκας. Μπήκε στον σκοτεινό παράδρομο πίσω από τα μπαρ, πέρασε από στενάκια και ξαναμπήκε δεξιά στον πεζόδρομο, στο σημείο που έκανε μια διαπλάτυνση. Πάρκαρε προσεκτικά, το κλείδωσε και κατέβηκε πεζός προς τα μπαρ. Πιτσιρικάριά λαχανιασμένη με κοντομάνικα αλάλαζε, ξεφυσούσε και ίδρωνε παντού γύρω του. Ενάμιση μήνα ήθελε για να κλείσουν τα σχολεία και να μπει επισήμως το καλοκαίρι. Όχι ότι θα άλλαζε

κάτι για τον Χάρη. Είτε ανοιχτά είτε κλειστά, οι δρόμοι τους είχαν χωρίσει εδώ και καιρό.

Ήταν νωρίς να πάει από τώρα στον *Νότο*. Θα μάζευε κάτι χρωστούμενα που του είχε πει ο Νικόκας και θα τον συναντούσε εκεί αργότερα. Έκανε αριστερά και μπήκε στο *Player's House*. Τον καλωσόρισε ένα σύννεφο πνιγηρής τοιγαρίλας και ήχοι από ηλεκτρονικά. Ασημένιοι πύργοι από δεκάρικα ισορροπούσαν πάνω στις κονσόλες στα αριστερά του. Σιωπηλοί πολεμιστές με κυρτές πλάτες, σκυμμένοι πάνω από λιμνούλες χυμένης κόλα, χειρίζονταν επιδέξια τα κουμπιά και τους λεβιέδες, με τα μάτια καρφωμένα στην οθόνη. Τσιγάρα σε καμένα πλαστικά τασάκια αναλώνονταν ερήμην, περιμένοντας τη λαίμαργη βιαστική τζούρα ανάμεσα στις πίστες. Μάχες κατά κανόνα μοναχικές, εκτός από τα παιχνίδια που παίζονταν «διπλό», όπως το Νταμπλ Ντράγκον.

«Ρε μαλάκα...»

«Εγώ φταίω, ρε μαλάκα;»

«Αφού τον βλέπεις, ρε μαλάκα...»

«Έχεις δεκάρικα;»

«Πάω να κάνω».

Δεξιά του ακούγονταν ήχοι από τα μεταλλικά εντόσθια των φλίπερ, που άνοιγαν εκτυφλωτικές βεντάλιες στα πάνελ τους σαν ηλεκτρικά παγόνια σε οργασμό.

Προχώρησε αργά προς τα μπιλιάρδα στο βάθος. Τέσσερα τραπέζια αμερικάνικο και δύο γαλλικό. Ο χώρος ήταν υποφωτισμένος από τις λάμπες που κρέμονταν πάνω από τις πράσινες τσόχες. Επικρατούσε σιωπή που κάποιος αδαής θα παρεξηγούσε για διακριτικότητα. Ήχοι από τα ξερά χτυπήματα στις μπίλιες και στις χρωματιστές χάντρες του άβακα

που κρατούσαν το σκορ. Νευρικό τρίψιμο με το τεμπεσίρι για να βγει η στεκιά. Χαρτονομίσματα ακουμπισμένα πάνω στο ξύλο περίμεναν τον παίχταρά.

«Ο αράπης πού;» ρώτησε ένας ασουλούπωτος ψηλός στα δεξιά του, κοιτώντας τη μαύρη μπίλια με το οχτώ. Ο αντίπαλός του του έδειξε μια γωνία του μπιλιάρδου με την άκρη της στέκας, πριν χτυπήσει απαλά την μπίλια, που γλίστρησε αργά μέχρι το σημείο που είχε δείξει και χάθηκε. Πήγε στον άβακα στη γωνία και πρόσθεσε στο σκορ του, όσο ο άλλος έστηνε με επιδέξιες κινήσεις τις μπίλιες για να σπάσουν.

«Στα πόσα;»

«Έφτά έχουμε πει».

«Πάμε στα εννιά;»

«Πάμε στα εννιά».

Ο Χάρης κοντοστάθηκε για λίγο στα τραπέζια παρατηρώντας από απόσταση, και μετά έριξε το βλέμμα του στις βαριές, ξεθωριασμένες βελούδινες κουρτίνες που έκρυβαν τα άλλα τραπέζια, με τσόχα και αυτά μα χωρίς μπίλιες.

Δεν παίζονταν χοντρά πακέτα στο *Player's*, αλλά δεν ήταν και ψιλλοιΐδια. Δεν απαγορευόταν να μπεις, μα τα μειράκια στις κονσόλες ήξεραν ότι εκεί υπήρχαν δράκοι. Αν πλησίαζες, ακουγόταν μια προειδοποιητική φωνή από τα μπιλιάρδα, ή από κάποιον που δεν είχες δει μέχρι τότε, να σου λέει: «Τι ψάχνεις, φίλε μου;» Δεν απαντούσες, έκανες μεταβολή και γύριζες προς την είσοδο, χωρίς να θέλεις καν να κοιτάξεις ποιος μίλησε. Ο Χάρης πέρναγε συχνά τις κουρτίνες, γιατί ήξεραν ότι τον έστελνε ο Νικόκας να μαζέψει χρωστούμενα.

Πέρασε τα ενωμένα του δάχτυλα σαν σπαθί ανάμεσα στις κουρτίνες, που τις ένιωσε να γλιστράνε γλιτσιασμένες στον

καρπό του κάνοντάς τον να ανατριχιάσει. Ποτέ δεν κατάλαβε τη διαφορά ανάμεσα στο βελούδο και τη γλίτσα. Αποχαυνωμένοι τύποι με σηκωμένα μανίκια κάθονταν γύρω από τραπέζια γεμάτα φλούδια από φιστίκια, φιάλες, νεροπότηρα γεμάτα φτηνό ουίσκι, και ιδρωμένα, τσαλακωμένα χαρτονομίσματα. Αρχικά τον κοίταξαν άγρια, μα μόλις τον αναγνώρισαν, αδιαφόρησαν για την παρουσία του. Κάθε φορά που οι κουρτίνες έκλειναν πίσω του ήταν σαν να μεταφερόταν σε μια άλλη χώρα, μια χώρα προστατευμένη. Ένωθε να λιώνει μέσα σε αυτό το περιβάλλον, να αφομοιώνεται, να γίνεται ένας από αυτούς, σαν να μην είχε φύγει ποτέ από αυτό το μέρος. Εδώ ήταν πάντα νύχτα, ακόμα και τα μεσημέρια. Εδώ δεν είχε ουρανό, ούτε ρολόγια, εδώ δεν είχε φωνές, δεν είχε μπάτσους. Ήσουν εσύ και το φύλλο, οι μπλόφες και οι γυριστές, και η αναμέτρηση του εγωισμού σου με την τσέπη σου σε μια ακούραστη πάλη μέχρι έσχατης ξεφτίλας. Το τέρμα της διαδρομής ήταν γνωστό σε όλους.

Βρήκε τον τύπο που του είχε πει ο Νικόκας εύκολα. Ο Στράτος ο Ρήγας καθόταν στη γνωστή του θέση, τέρμα μέσα αριστερά. Το Στράτος ήτανε το όνομα του παππού, και το Ρήγας κόλλησε μιας και ο Στράτος τη ζωή την έβλεπε, ανάλογα τη μέρα, καρό, σπαθάτη ή γύφτικη. Τη μια σκόρπαγε λεφτά δεξιά αριστερά, και την άλλη, με τα μάτια πρησμένα, ζήτηγε δανεικά. Ατέλειωτες ιστορίες που δεν κόλλησε η ντάμα στον βαλέ, δεν κόλλησε ο βαλές στην τσόχα, λεφτά ποτέ δεν κόλλαγαν στην τσέπη του. Συνήθως ξύπναγε κατά τα μεσάνυχτα, τίναζε χέρια πόδια σαν ακρίδα, έτσι ψηλόλιγνος που ήτανε, κι έτρεχε στη λέσχη. Καβάλαγε τα σκαμπό, καβάλαγε τις γυναίκες των άλλων που κερδίζανε, μόνο τη ρημάδα την

ντάμα κούπα δεν καβάλαγε. Άχτι το 'χε. Το είχε πει και του Χάρη: «Όλα να μου κάθονται, ρε φίλε, αυτή η μαντάμ με το μάπι το τσαχπίνικο δεν με γουστάρει. Δεν μου κάθεται, πώς το λένε».

Την προηγούμενη του είχε κάτσει. Τους είχε πάρει και τα σώβρακα. Τίναζε χέρια σαν τον Δον Κιχώτη με τη Δουλτσινέα Νταμακούπα από δίπλα, πέταγε τα χαρτιά σαν τα καρφιά, μοίραζε, μάζευε την μπάνκα, δεν φοβόταν ούτε θεό ούτε διάολο. Το πρωί είχε φύγει τελευταίος. Τίγκα οι τσέπες. Μασουράκια τα λεφτά, κι ένας συρφετός ρολόγια, βέρες, σταυρουδάκια, καδένες, λίγο ακόμα και θα τους είχε πάρει και κάνα δοντάκι χρυσό. Στα τελευταία έξι χέρια τούς ξεμπάζωσε. Στην τελευταία γύρα σκάρταρε το εξάρι και το οχτάρι, και μόλις πήρε τα φύλλα, τα χτύπησε κάτω με λύσσα: «Φουλ του άσου με δυο κούκλες. Τα βλέπω, κύριοι». Σήμερα ήταν ξανά εκεί, και ο Νικόκας ήθελε να πάρει τα χρωστούμενα πριν μείνει πάλι πανί με πανί ο μαλάκας.

Ο Στράτος τον είδε και χαμογέλασε.

«Τι έγινε, παιχταρά μου;»

Δεν περίμενε απάντηση. Έβγαλε μια τάπα λεφτά από την τσέπη του κοιτώντας τριγύρω δήθεν αδιάφορα και τα έδωσε στον Χάρη, που τα έβαλε στην τσέπη του αντιανεμικού.

«Πες του κυρίου Νίκου είμαστε εντάξει τώρα».

Ο Χάρης έγνεψε.

«Κι αυτά για πάρτη σου».

Έστριψε μερικά χιλιάρικά επιδέξια, σαν να έστριβε τσιγάρο, και τα έβαλε στο χέρι του Χάρη. Όποιος νομίζει ότι αυτός εκεί πάνω είναι πανάγαθος δεν έχει συναντήσει χαρτοπαίχτη στα ντουζένια του.

Έβαλε στη μια τσέπη τα λεφτά του «κυρίου Νίκου» και στην άλλη τα δικά του. Από τότε που είχε γνωρίσει τον Νικόκα είχε ζεσταθεί το τσεπαλάκι του, που ήταν μονίμως άδειο απ' όταν είχε χάσει τους δικούς του. Εκτός από το χαρτζιλίκι της αδερφής του της Έλλης, δηλαδή. Από αυτήν είχε γνωρίσει και τον Νικόκα. Ερχόταν τότε τότε να την πάρει από το σπίτι και πετύχαινε και τον μικρό με κανένα φιλαράκι του. Ήταν φιλικός, φαινόταν όμως περπατημένος και αυτό άρεσε στον Χάρη. Μια μέρα που περίμενε την Έλλη να ετοιμαστεί για έξοδο τον είχε πάρει παράμερα.

«Πώς πάει το σχολείο, μικρέ;»

Ο Χάρης ανασήκωσε τους ώμους.

«Πάει».

Ο Νικόκας γέλασε.

«Πώς και δεν βρίσκεις καμιά δουλίτσα; Δεν θα σου άρεσε να έχεις τα δικά σου φράγκα, να κάνεις ό,τι γουστάρεις; Γερό παιδί είσαι, έξυπνο παιδί είσαι...»

«Έχω ρωτήσει στο βενζινάδικο, περιμένω να μου πουν», είπε ενοχλημένος ο Χάρης.

«Βενζινάδικο...» είπε απαξιωτικά ο Νικόκας. «Τι να σου κάνει, ρε μαγκάκο, το βενζινάδικο; Θα κάθεται να ξεροσταλιάζεις με τη μάνικα, να περιμένεις τον κάθε μαλάκα;»

Ο Χάρης ανασήκωσε ξανά τους ώμους. Ήταν ο τρόπος που είχε μάθει να ξεπερνάει τις περισσότερες συζητήσεις.

«Δεν μου πέφτει λόγος, μεγάλο παιδί είσαι. Αν όμως το αποφασίσεις, πες μου, μπορεί να έχω κάτι». Τον κοίταξε χαμογελώντας και πρόσθεσε: «Καλύτερο από το βενζινάδικο».

Η Έλλη είχε βγει και τους είχε δει να συζητάνε. Δεν είπε

τίποτα, αλλά ο Χάρης είδε το σαγόνι της να σφίγγεται, όπως τότε που ήταν μικροί και έβλεπε κάποιον να τον πειράζει.

Εκείνο το βράδυ, όταν είχε γυρίσει σπίτι, η Έλλη τον περίμενε.

«Τι σε ήθελε ο Νίκος; Τι λέγατε;»

«Τίποτα...» είπε βαριεστημένα. Η Έλλη τον αγαπούσε, αλλά ήταν σπαστική με κάτι τέτοια. Δες και έπρεπε να της δίνει λογαριασμό. Δεν είχαν και τόση διαφορά.

«Τι τίποτα;»

«Κάτι δικά μας».

Η Έλλη τον κοίταξε για λίγο πριν συνεχίσει:

«Δικά σας; Από πότε έχετε δικά σας;»

«Ω ρε Έλλη...»

«Όχι, ω ρε Έλλη. Οι δυο μας είμαστε, το ξέρεις;»

Τον έπιασε από το χέρι και τον κάθισε δίπλα της.

«Τι σου είπε;»

«Αν χρειαστώ καμιά δουλειά να του πω, αυτό μόνο».

Η Έλλη του έσφιξε τον καρπό.

«Δεν χρειάζεσαι καμιά δουλειά. Έχεις το σχολείο σου. Ειδικά καμιά δουλειά που θα σου δώσει ο Νίκος. Κατάλαβες;»

Ο Χάρης άνοιξε το στόμα, το σκέφτηκε καλύτερα, δεν μίλησε.

«Υπάρχει κάτι που χρειάζεσαι;» του είπε η Έλλη, χαϊδεύοντάς του το κεφάλι.

«Εσύ πώς είσαι μαζί του, δηλαδή;» είπε ο Χάρης κοιτώντας τα χέρια του.

«Άλλο εγώ», είπε η Έλλη απότομα. «Με εμένα είναι αλλιώς. Φροντίζω εγώ να είναι αλλιώς. Δική μου δουλειά. Εσύ δεν θέλω να μπλέξεις. Ακούς;»

Είχε πει απλώς «Εντάξει» ανασηκώνοντας τους ώμους και η συζήτηση είχε σταματήσει εκεί.

Ό,τι έγινε από κει κι έπειτα ήταν πίσω από την πλάτη της Έλλης. Στην αρχή ήταν ένα πακετάκι που έπρεπε να πάει σε έναν κύριο, έτσι, για ένα χαρτζιλικάκι. Όταν τα πακετάκια έγιναν τακτικά, γνώρισε αρκετούς τέτοιους κυρίους που πάντα χαρτζιλίκωναν τον αγγελιοφόρο. Στην Έλλη δεν έλεγε τίποτα, έπαιρνε το χαρτζιλίκι που του έδινε, που πλέον ήταν πολύ λίγο μπροστά σε αυτά που του έδινε ο κύριος Νίκος, που πλέον είχε γίνει Νικόκας, γιατί έτσι τον ήξεραν όλοι στην πιάτσα. Η Έλλη δεν τα καταλάβαινε αυτά, αυτός κι ο Νικόκας ήταν άντρες περπατημένοι, ήξεραν πώς δουλεύει το πράγμα, πώς είναι η ζωή, δηλαδή. Οι μισοί έχουν πακετάκια και οι άλλοι μισοί τα θέλουν· και αν είσαι λίγο ξύπνιος, βγάζεις καλά φράγκα χωρίς να ιδρώσεις. Πρόσεχε να μην αγοράζει πράγματα, για να μην ψυλλιαστεί η Έλλη πολλά πολλά, τα λεφτά τα έκανε μασουράκια και τα έκρυβε στο πόδι του κρεβατιού. Ήταν σιδερένιο, με μεγάλες τάπες στα πόδια, με κούφιο σκελετό, και βόλεψε να χώνει τις καβάρτζες του στο πίσω δεξιά πόδι. Κι αυτό το είχε μάθει από τον Νικόκα· σε αυτές τις δουλειές δεν πρέπει να φαίνεσαι. Το χρήμα στην πούγκα, αλλιώς σε ψυλλιάζονται. Στην αρχή φύλαγε λεφτά μόνο, μετά και σακουλάκια, για να έχει να πασάρει χωρίς να χρειάζεται να πηγαίνει κάθε τρεις και λίγο στην καβάρτζα του Νικόκα. Το μόνο που είχε αγοράσει ήταν το MB-5 Χόντα· είχε πει στην Έλλη ότι το είχε πάρει από φίλο του και θα τα έδινε λίγα λίγα.

Πέρασε ξανά τις κουρτίνες και περπάτησε προς τον χώρο με τις κονσόλες. Πήγε μέχρι τον πάγκο και κοίταξε

τους δυο πλαστικούς δίσκους: σάντουιτς και προφιτερόλ. Η Σκύλλα και η Χάρυβδη. Και τα δυο σκεπασμένα με μεγάλους γυάλινους κώδωνες, για να παγιδεύουν τις μύγες. Ο Χάρης πήρε ένα σάντουιτς, νιώθοντας σαν μοναχός που αυτομαστιγώνεται. Δεν είχε φάει όλη μέρα. Η Έλλη συνήθως έλειπε, και πλέον το να βρει να φάει ήταν προσωπική υπόθεση. Τα καμένα τυπάκια που έλιωναν στα μηχανήματα και τα θέριζε η πείνα δεν τα ένοιαζε η ποιότητα του εδέσματος. Έπαιρναν το ξερό σάντουιτς και το άφηναν πάνω στην κονσόλα, δίπλα ή και μέσα στο τασάκι, ρίχνοντας άγριες, σκυλίσιες δαγκωνιές, καταπίνοντας ξερό ψωμί ανάμεσα στις τζούρες του τσιγάρου. Γεύση καπνίλας, σαλιωμένου φίλτρου και αλμυρής, λιπαρής μορταδέλας, με χοντρά κομμάτια μαύρο πιπέρι να εξέχουν σαν εξανθήματα. Οι φέτες του τυριού αποχρωματισμένες και ξινές, οι ξεραμένες γωνίες τους τόσο σκληρές, που σου πλήγωνα τα ούλα. Τα αρκετά ακριβότερα προφιτερόλ με τη «σεράνο» είχαν μια μυγιοχεσμένη κρούστα, και όψη σαν να είχαν πάει φαντάροι στον Έβρο.

Μάσησε μια μπουκιά από το σάντουιτς ακουμπώντας την πλάτη του πάνω σε ένα φλιπεράκι. Δεν του φάνηκε άσχημο. Ή πεινούσε πολύ. Μάλλον το δεύτερο. Στα δεκαέξι του το στομάχι του δεν είχε ανησυχίες περί ποιότητας. Ένας τύπος που του είχε τελειώσει το χρήμα προ πολλού γύρναγε σαν κοράκι από κονσόλα σε κονσόλα, ρωτώντας αυτόν που έπαιζε: «Φίλε, να σου πατάω βόμβες;» Δεν του απαντούσαν καν, χαμένοι στο διάστημα όπως κι αυτός, που δεν περίμενε απάντηση, αλλά πήγαινε στον επόμενο. Ένας τύπος χτύπησε δυνατά το λεβιέ του Φρόγκερ βρίζοντας και φτύνοντας, αλλά

η οργή του έσβησε όσο γρήγορα είχε ανάψει και σηκώθηκε ατσούμπαλα, χώνοντας την παλάμη του στη δεξιά τσέπη του στενού τζιν, ψάχνοντας κέρμα.

Ο Χάρης έψαξε στις τσέπες του, βρήκε ένα δεκάρικο. Στο δικό του φλιπεράκι, το Χάρλεμ Γκλόουμπ Τρότερς, δεν ήταν κανείς. Έριξε το δεκάρικο και ακούστηκαν τα μεταλλικά γεννητούρια από τα σπλάχνα του μηχανήματος καθώς αμόλαγε τις μπίλιες. Στο φλιπεράκι αριστερά του, μια σαχλαμάρα με τον Ποσειδώνα, ένας τύπος κοντός με αφάνα, κόκκινο μπλουζάκι, άσπρο παντελόνι και ζώνη τόσο σφιγμένη, που τον έκανε να μοιάζει με ζουληγμένη οδοντόκρεμα, προσπαθούσε να μη χάσει την τελευταία του μπίλια. Η ξανθιά δίπλα του, με το μαύρο διχτυωτό φανελάκι πάνω από το λαμέ μοβ κορμάκι και το κολλητό δερμάτινο παντελόνι, μασούσε βαριεστημένα μια τσίχλα που βρώμαγε φράουλα. Ο Χάρης έριξε μια ματιά στο σκορ του τύπου. Σκατά σκορ.

Πήρε μια βαθιά ανάσα, ζύγισε την μπίλια και την άφησε να φύγει από τον διάδρομο στα δεξιά. Ήξερε πόση δύναμη να βάλει, ώστε να κάνει τη λούπα για να χωνέψει όμορφα στην τρύπα με έναν ηδονικό, μεταλλικό ξερό κρότο. Η μπίλια πινάχτηκε και, αφού χτύπησε μερικές φορές στα λάστιχα, κατέβηκε στις δυο αριστερές του ρακέτες. Το Χάρλεμ είχε δύο αριστερά και μία δεξιά. Η κάτω αριστερή ήταν κουρασμένη και έφευγε ένα κλάσμα του δευτερολέπτου αργότερα από την πάνω. Επίσης κόλλαγε λίγο στην επαναφορά της. Κράτησε την μπίλια στην πάνω ρακέτα, την έκανε να αναπηδήσει ελάχιστα και την άφησε να κυλήσει στην κάτω. Την κράτησε για λίγο πριν τη σουτάρει στον διάδρομο δεξιά, ενώ το φλιπεράκι έβγαζε κραυγές ενθουσιασμού.

Η ξανθιά γύρισε και κοίταξε τα χέρια του πάνω στα κουμπιά, και τους γοφούς του που είχαν κολλήσει πάνω στην καμπίνα. Άφησε την μπίλια να κατέβει ξανά και την κράτησε πάνω στη δεξιά ρακέτα αυτή τη φορά. «Έλα, πάμε», άκουσε τον οδοντόκρεμα δίπλα του. Εκείνη κάρφωσε την τσίχλα στον ουρανίσκο της με ένα αριστοτεχνικό γύρισμα της γλώσσας, χωρίς να πάρει τα μάτια της από τον Χάρη. Οι μακριές βλεφαρίδες της πετάρισαν ανεπαίσθητα. Η αριστερή ήταν κολλημένη στραβά και της έδινε ένα ύφος σαν να πάθαινε εγκεφαλικό. «Έλα, πάμε, πάμε», της είπε ο συνοδός της εκνευρισμένος. Ο Χάρης κοίταξε το ρολόι του, στρίβοντας αργά τον καρπό του για να μη χάσει την μπίλια. Έντεκα και είκοσι. Γύρισε το κεφάλι και έψαξε στον κόσμο το κοράκι που είχε ξεμείνει από λεφτά. Τον είδε να κοιτάει κάποιον που έπαιζε Φοίνιξ.

«Φιλαράκι; Έι!»

Εκείνος γύρισε και τον κοίταξε απαθής.

«Έλα, έχει άλλες δυο μπίλιες. Πάρ'το».

Δεν χρειάστηκε να του το πει δεύτερη φορά. Ο τύπος στάθηκε δίπλα στο φλίπερ αποχαυνωμένος.

«Αφήνω;» τον ρώτησε ο Χάρης.

Εκείνος έγνεψε ναι, και ο Χάρης γλίστρησε αργά τα δάχτυλά του πάνω στο κουμπί.

«Πιάσε, ρε».

Ο άλλος έβαλε τα δάχτυλά του πάνω σε αυτά του Χάρη, που άφησε αργά το κουμπί.

«Χτύπα το τζάκποτ», του είπε, «δεν είναι δύσκολο».

Έβγαλε ένα Μάλμπορο από το μαλακό πακέτο, το άναψε και πήγε προς την πόρτα. Άκουσε τον ήχο του μαλάκα στο

φλίπερ να χάνει, καθώς έβγαινε. Μερικούς δεν τους σώζει τίποτα.

Προχώρησε προς τα τραπεζάκια του *Νότου*, ο Ρόρι θα ήταν ήδη εκεί. Η σκιά του τον ακολούθησε.

2

Ο ΛΑΔΑΣ ΔΕΝ ΤΟΝ είχε χάσει από τα μάτια του, από τη στιγμή που είχε μπει στο *Player's*. Γύρω στα πενήντα πέντε, ψηλός, ευθυτενής, ξερακιανός. Τσάκιση στο παντελόνι, και μαύρο μουστάκι κουρεμένο με τον χάρακα, όπως και το ξύρισμα της φαβορίτας. Μαλλί χρώματος λιγδερί, με χωρίστρα, και μικρά ποντικίσια μάτια. Πριν γίνει «Λαδάς» λεγόταν Κώστας Γαλανόπουλος, μα πλέον κανείς δεν τον φώναζε έτσι.

Το παρατσούκλι τού το κόλλησαν οι συνάδελφοί του στη Δίωξη, τη μέρα που μπαγλάρωσαν τον Βασιλείου. Ήξεραν ότι ο Βασιλείου έσπρωχνε μαύρο. Ποτέ δεν είχαν καταφέρει να τον στριμώξουν, είχαν όμως αξιολογημένη πληροφορία ότι είχε σκάσει στην πιάτσα μεγάλη ποσότητα και ότι θα τη μετέφερε σε κάποια καβάτζα του.

Μελετούσαν σχέδια για το πώς θα του την έφεψαν και κυρίως πού. Αν έκαναν ντου στο σπίτι, μπορεί να μην το έβρισκαν ποτέ. Αν τον παρακολουθούσαν, θα το μυριζόταν και αν το είχε στο αμάξι, θα το ξεφορτωνόταν ή θα τους έκανε βόλτες σ' όλη την πόλη.

Ο Λαδάς είπε να στήσουν έναν τροχονόμο στη διαδρομή που ακολουθούσε φεύγοντας από το σπίτι του. Θα έβρισκαν

ένα τζιμάνι από την Τροχαία ή θα έβαζαν έναν δικό τους. Αν έστηναν ολόκληρο μπλόκο, θα το έβλεπε από χιλιόμετρα και απλώς θα έκανε αναστροφή και θα εξαφανιζόταν. Έναν τροχονόμο δεν θα τον σπουδαιολογούσε. Και όταν ο τροχονόμος θα του έκανε σήμα να σταματήσει, θα σταμάταγε, για να δείξει ότι είναι νομοταγές κάθαρμα, ειδικά όταν ξέρει ότι ο τροχονόμος δεν πρόκειται να σου κάνει σωματική έρευνα.

Του την έστησαν στο λιμάνι, λίγο πριν το φανάρι. Ο τροχονόμος τού έκανε σήμα χαμογελαστός, χαμογέλασε και ο Βασιλείου και σταμάτησε περιμένοντας τη σειρά του πίσω από ένα Πόνι. Μόλις έφτασε μπροστά στον τροχονόμο, εκείνος πήγε κοντά του και του είπε καλησπέρα, σκύβοντας από το παράθυρο και κρύβοντας το οπτικό του πεδίο. Δυο αυτοκίνητα της Δίωξης εμφανίστηκαν από το πουθενά και τον έκλεισαν.

Ο Βασιλείου άνοιξε την πόρτα με χαμόγελο, βγήκε έξω και τεντώθηκε.

«Τι έχουμε, παιδιά;»

Το χαμόγελο χάθηκε όταν είδε τον Λαδά.

«Τι κάνετε, κύριε Βασιλείου;»

«Τι να κάνω, κύριε υπαστυνόμε; Πηγαίνω να πάρω την αρραβωνιαστικιά μου για να βγούμε έξοδο. Συμβαίνει κάτι;»

Τέσσερις της Δίωξης είχαν κατέβει και έκαναν τώρα το αυτοκίνητο φύλλο και φτερό. Ο Βασιλείου άναψε ένα τσιγάρο και περίμενε με κακόμοιρο ύφος.

«Είμαι τίμιος άνθρωπος, κύριε υπαστυνόμε μου. Δεν ξέρω ποιος με διαβάλλει και τι συμφέροντα έχει... Δεν θέλω να μείνουν υπόνοιες... Ψάξτε καλά... Εγώ να βοηθήσω την Υπηρεσία θέλω...»

Ο Λαδάς δεν του έδινε σημασία, κοίταζε εκνευρισμένος

τον έναν μετά τον άλλον τους άντρες της Δίωξης να τον κοιτάνε ερωτηματικά. Και τώρα τι;

Ο Βασιλείου άναψε άλλο ένα τσιγάρο χωρίς να βιάζεται.

«Τελειώσαμε, κύριε υπαστυνόμε; Θα με αποδεσμεύσετε; Έχω έξοδο, με περιμένει η αρραβωνιαστικά μου».

Ο Γαλανόπουλος έπασε με τα δάχτυλά του το φουσκωμένο, ακριβό φλάι που φορούσε ο Βασιλείου.

«Ζεσταίνεσαι;»

«Και αυτό ενοχλεί;» είπε με ψεύτικο παράπονο.

Ο Γαλανόπουλος του έκανε ένα απότομο νεύμα με το χέρι και ο Βασιλείου έβγαλε το μπουφάν ξεφυσώντας.

Του το πήρε από τα χέρια και το πέταξε σε ένα από τα κοράκια.

Το μπατσόνι έχωσε τα χέρια στις τσέπες και εξέτασε αν υπήρχε κάτι στη φόδρα. Ανασήκωσε τους ώμους κοιτώντας τον υπαστυνόμο.

Ο Γαλανόπουλος το πήρε και το πίεσε με δύναμη στο στενό στήθος του, κάνοντάς το όλο ένα μικρό κουβάρι. Έβγαλε μια φαλτσέτα από την κωλότσεπη και την κάρφωσε στον γιακά του μπουφάν, τραβώντας τη λεπίδα προς τα κάτω. Ο Βασιλείου έγινε έξαλλος.

«Αυτό είναι φθορά της περιουσίας μου! Δεν είναι έρευνα. Είναι στοχοποίηση και θα απαιτήσω να αποζημιωθώ!»

Ο Γαλανόπουλος τράβηξε αργά τον χοντρό, πράσινο πλαστικό σωλήνα, που ήταν περασμένος από το ένα μανίκι μέχρι το άλλο. Έβγαλε προσεκτικά τη φαρδιά τάπα από το ένα άκρο και η μυρωδιά του χασισέλαιου τον έκανε να χαμογελάσει. «Την προσέχεις, βλέπω, την αρραβωνιαστικά. Το καλύτερο. Τυχερή η γκομενίτσα».

Ο Βασιλείου έβαλε πίσω τα χέρια γελώντας ειρωνικά, καθώς του περνούσαν τις χειροπέδες. «Μπράβο, κύριε υπαστυνόμε, μπράβο, είστε πολύ έξυπνος».

Η ποσότητα ήταν μεγάλη, και η φήμη του Λαδά πλέον εκτοξεύτηκε. Μα από τη μια μέρα στην άλλη έγινε καμένο χαρτί. Όλοι μιλούσαν για τον κωλόμπατσο που έχωσε μέσα τον «Τούρκο», όπως φώναζαν τον Βασιλείου. Ήταν πλέον άχρηστος για παρακολουθήσεις ή για οποιαδήποτε μυστική. Όπου κι αν εμφανιζόταν, σχηματιζόταν μια περίμετρος γύρω του σαν να είχε λέπρα.

Η Δίωξη έχασε έτσι τον καλύτερο που είχε για παρακολουθήσεις. Κάθε στόχο τον παρακολουθούσαν πάντα τέσσερις, σε αρκετή απόσταση ο ένας από τον άλλον. Ο Λαδάς ήταν πάντα ο πρώτος της τετράδας. Ακολουθούσε τον στόχο καταπόδας και μόλις τον καταλάβαιναν, εξαφανιζόταν για να αναλάβει ο επόμενος που, όταν έβλεπε τον Λαδά να του κάνει νόημα, συνέχιζε αυτός. Αν καιγόταν κι αυτός, τότε ο επόμενος και μετά ο επόμενος. Με τον Λαδά ποτέ δεν χρειαζόταν δεύτερος. Γινόταν ένα με το πλήθος. Τώρα ούτε για τέταρτος δεν έκανε. Τώρα ήταν ρίσκο. Ακόμα και όταν διασταυρώνονταν τυχαία στον δρόμο με άτομα που απασχολούσαν την Υπηρεσία, εκείνοι άλλαζαν δρόμο αμέσως, κατεβάζοντας το κεφάλι και σκουντώντας ο ένας τον άλλον.

«Τζάσε».

«Ασφά».

«Τσόνι».

Αναγκάστηκε να κάνει δουλειά γραφείου και συντονισμού, κάτι που το βαριόταν αφόρητα. Εκείνο το βράδυ που παρακολουθούσε τον μικρό ένιωθε όμορφα. Η μυρωδιά του θηράματος πάντα εξιτάρει.

Ο Νότος απείχε λιγότερο από ογδόντα μέτρα από το *Player's*. Είδε τον μικρό να βάζει μια δυο φορές το χέρι στην τσέπη του μπουφάν. Λεφτά ή μαύρο. Ένα από τα δύο. Ο Λαδάς ήλπιζε να ήταν μαύρο. Δεν βιαζόταν. Ήθελε να το σιγουρέψει. Είδε τον Χάρη να μιλάει με μια μελαχρινή κοπελίτσα με φαρδύ λευκό παντελόνι, στενό μαύρο φανελάκι και αλογοουρά. Εκείνη είχε βάλει τα χέρια πίσω και έσκυβε προς το μέρος του, γέρνοντας το κεφάλι με νάζι. Τον γούσταρε. Ο Λαδάς ένιωσε το στόμα του να στεγνώνει. Ο μικρός ήταν ωραίο παιδί. Ψηλός, γεροδεμένος, με ξανθό μαλλί σαν την αδερφή του την Έλλη, το γκομενάκι του Νικόκα. Τους είχε μάθει όλους· πού έμεναν, πότε έβγαιναν, ήξερε τα πάντα. Ο μικρός ξεκόλλησε από την πιτσιρίκα και συνέχισε προς τον Νότο.

Ο Λαδάς άραξε στη γωνία απέναντι από τον Νότο. Φρόντισε να σταθεί σε σημείο που να μη φαίνεται και έκοβε κίνηση. Ο μικρός κάποια στιγμή θα πήγαινε μέσα, θα έβρισκε τα φιλαράκια του και θα έκαναν το πρόγραμμά τους. Κάποιοι είχαν ξεκινήσει ήδη· έβλεπε λεφτά να αλλάζουν χέρια στα μουλωχτά και σακουλάκια να μπαίνουν βιαστικά σε τσέπες.

Από κει που είχε στηθεί, μπορούσε να δει το Αλεκάκι, τον Βαρύ και το Σαμιαμίδι να κάνουν τις περασιές τους. Το Αλεκάκι κι ο Βαρύς ήταν για φούντα και μικροποσότητες. Τους είχαν πάρει μέσα μια δυο φορές, μα τους άφησαν. Το Αλεκάκι τούς είχε δώσει τον Βασιλείου τότε, δεν τον πείραζαν, ήταν μικρό ψαράκι, μα τον έπαιρναν μέσα για να μην καρφώνεται.

Το Σαμιαμίδι είχε πιο καλές καβάτζες. Εκτός από φούντα πουλούσε και ψημένο. Ήταν αφύσικα ψηλός και αδύνατος, με μακριά κοκαλιάρικα δάχτυλα. Όταν περπατούσε,

σου έδινε την εντύπωση ότι κολλούσαν τα πόδια του κάτω σαν της σαύρας και έκανε προσπάθεια να τα ξανασηκώσει. Ο Λαδάς τον σιχαινόταν.

Ακουγόταν ότι με όσα έβγαζε από το μαύρο σπούδαζε τον γιο του στην Αθήνα. Είχε μαγαζί με παπούτσια σε ένα προάστιο, μα το έκλεισε όταν την κοπάνησε η γυναίκα του για τη Λάρισα μ' εκείνον τον γιατρουδάκο. Ζούσε σε μια άθλια γκαρσονιέρα, ο Λαδάς την είχε δει μια φορά που είχαν κάνει ντου. Τριάντα τετραγωνικά, κούτες για παπούτσια σε σωρούς, ακουμπισμένες στους τοίχους. Οι μισές με φούντα μέσα, οι άλλες με παπούτσια που είχαν ξεμείνει, εμπόρευμα. Χάρτινα πιάτα βρώμικα, πλαστικά προυϊνια, νερομπούκαλα με φτηνό κρασί.

Ο Λαδάς ούτε το όνομά του δεν θυμόταν πλέον, ήταν κάπου στα κιτάπια της Ασφάλειας. Όλοι τον φώναζαν «Σαμιαμίδι», γιατί κόλλαγε στους τοίχους και πήγαινε πάντα στα μουλωχτά, να πουλήσει και να φύγει. Κάθε μήνα έστελνε έναν φάκελο με το λιλί στον γιο του στην Αθήνα, με υπογραφή «Ο πατέρας σου, που σε περιμένει πάντα». Ο Λαδάς είχε πληροφορηθεί από φίλο στην Υπηρεσία ότι ο μικρός είχε πέσει στην πρέζα και τα είχε γράψει όλα στ' αρχίδια του. Και τη σχολή και το μέλλον, και κυρίως τον πατέρα που τον περίμενε πάντα. Παραμύθιαζε το Σαμιαμίδι ότι αργεί να τελειώσει τη σχολή για να βγάλει καλό βαθμό, να κάνει μεταπτυχιακό στην Οξφόρδη. Ο γιος πίστευε ότι ο πατήρ Σαμιαμίδης είχε κλείσει το μαγαζί γιατί δεν τον κάλυπτε, και πλέον έκανε εισαγωγές-εξαγωγές παπουτσιών χοντρική. Ο Λαδάς πίστευε ότι δεν υπήρχαν αρκετά χαρτομάντιλα για να κλαις για όλες τις μαλακίες που ακούς σ' αυτή τη δουλειά, οπότε καλύτερα να κάνεις οικονομία.

Είχε αρχίσει να μαζεύεται ο καλός ο κόσμος στον Νότο, μα όχι όλοι. Ο Νικόκας θα έφτανε από στιγμή σε στιγμή. Ο Λαδάς είχε τον φάκελό του πάνω πάνω στο γραφείο: Νικόλαος Καλτσάς – ή Νικόκας, όπως τον ήξεραν όλοι. Την κόκα την κρατούσε διά προσωπικήν του χρήση. Έσπρωχνε μαύρο όπως όλοι, με τη διαφορά ότι ο Νικόκας δεν ήταν ψιλικατζής. Ήταν από τους μεγάλους παίχτες και ιδιαίτερα προσεκτικός. Ακουγόταν ότι έχει γερές πλάτες, μα δεν είχε χρειαστεί ποτέ να το αποδείξει, μονίμως ξεγλιστρούσε το μπασταρδάκι. Παρά το χρήμα που είχε, κυκλοφορούσε με ένα τριμμένο μπουφάν και πήγαινε πάντα εκεί που γινόταν τα ντίλια, να ξέρει τι του γίνεται.

Άλλοι στη θέση του θα το έπαιζαν αφ' υψηλού, μα ο Νικόκας το δούλευε το μεροκάματο. Κοντός, γεροδεμένος, νευρικός, με μάτια που έπαιζαν συνεχώς, σου έδινε την εντύπωση παλαίμαχου μποξέρ που ψάχνει να βρει το άνοιγμα για να σου χώσει το άπερκατ. Ο Λαδάς του είχε παίξει ό,τι παιχνίδι ήξερε, μα ποτέ δεν τον είχαν πιάσει με μαύρο πάνω του. Στην Υπηρεσία ήξεραν ότι στο χρηματοκιβώτιό του φύλαγε ένα Μάγκνουμ, πέντε με δέκα γραμμάρια κόκα και λίγα χρήματα. Είχε άδεια για το Μάγκνουμ και όποτε του έκαναν ντου, η κόκα ήταν εξαφανισμένη. Ο Νικόκας είχε ξεκινήσει με φούντα, μα γρήγορα προχώρησε σε εισαγωγές από την αλλοδαπή, είχαν μεγαλώσει οι δουλειές του. Πλάκες ψημένο Μαροκινό, εκλεκτής ποιότητας. Δεν είχαν βρει όμως την καβάτζα του, ούτε τι έκανε τα λεφτά του, γιατί αυτοκίνητα, σπίτια και λοιπές μαλακίες δεν είχε.

Το σύστημα του Νικόκα ήταν απλό και δοκιμασμένο. Είχε στη δούλεψή του τα δυο μαλακισμένα, τον Ρόρι και τον Χάρη,

και τα έστελνε στα στέκια. Το πού θα πήγαιναν κάθε βράδυ τους το έλεγε λίγο πριν ξεκινήσουν. Δεν υπήρχε ιδιαίτερος λόγος, απλώς ο Νικόκας δεν εμπιστευόταν ούτε τη μάνα που τον γέννησε. Τη μια έβλεπε τα τσιράκια στο *Μουνλάιτ*, την άλλη στον *Νότο*, μετά στο *Ντρημ* ή το *Ελέι*. Ο Ρόρι γύρναγε από πελάτη σε πελάτη και τσίμπαγε το χρήμα. Ήξερε ποιοι ήταν οι τακτικοί πελάτες και ποιοι οι υποψήφιοι, και τους πλεύριζε ρωτώντας: «Χρωστάς τίποτα;» Ο Πελατάκος έβγαζε τα λεφτά και του τα έδινε. Ο Ρόρι τα τσέπωνε και πήγαινε στον επόμενο. Ο Νικόκας επέβλεπε από μακριά. Συνήθως καθόταν για δυο τρεις μπάζες και μετά έφευγε. Αν έβλεπε κάτι ύποπτο, φώναζε «Κέρασε τα παιδιά», σημάδι για τους άλλους δυο να την κάνουν. Αν ήταν κανένας πιτσιρικάς που θα ψώνιζε για πρώτη φορά και του είχαν σφυρίξει για τον Ρόρι, πήγαινε και του έλεγε «Χρωστάω κάποια χρήματα στον κύριο Νίκο», και του έδινε το λιλί.

Ο Ρόρι έδινε τις παραγγελίες στον Χάρη, που κανόνιζε πού θα άφηνε το μαύρο. Παρακάτω από τον *Νότο* ήταν ένα χαμόσπιτο, με πέντε έξι ξεραμένες γλάστρες στο αυλιδάκι. Το είχε μια γιαγιά οχτακοσίων χρονών και κάτι ψιλά, που τα τελευταία εκατό από αυτά τα είχε βγάλει με την ίδια ρόμπα και τις ίδιες στραβοπατημένες παντόφλες. Εκεί, στα γλαστράκια, άφηνε ο Χάρης καλά τυλιγμένα τα δωράκια και περίμενε μέχρι να έρθουν οι πελάτες. Καθόταν στον απέναντι τοίχο ακουμπισμένος και έδειχνε με τα δάχτυλα σε ποια γλάστρα ήταν το δικό του πακετάκι. Ένα δαχτυλάκι στην πρώτη, δυο δαχτυλάκια στη δεύτερη. Απλά μαθηματικά. Άδειαζαν τα γλαστράκια και ξαναγέμιζαν, και πέντε φορές τη βραδιά. Ένα βράδυ είχε βγει η γιαγιά, που τα είχε μισοχαμένα,

κρατώντας ένα ποτιστήρι που ανάθεμα κι αν δεν είχε μέσα τον Νιαγάρα. Ο Χάρης είχε τρέξει σκασμένος στα γέλια να μαζέψει το μαύρο, πριν τα κάνει όλα η γιαγιά τουλιποχώ-ραφο στην Ολλανδία. Άδικα είχε ανησυχήσει, όμως, γιατί η γιαγιά κοίταξε πάνω, είδε ότι ήταν νύχτα και ξαναμπήκε στο σπίτι σφίγγοντας καλά γύρω της τη ρόμπα και κουνώντας το κεφάλι.

Είχαν κι άλλες καβάτζες, μα αυτή ήταν κοντινή και εξυ-πηρετούσε. Μια καλή ήταν και η διαλυμένη Σιτροέν DS στον παράδρομο. Άφηνε στους τέσσερις τροχούς τα πακετάκια του και ακολουθούσε το ίδιο σύστημα. Ο Χάρης ήταν και ο μόνος που έπιανε το μαύρο. Ο Ρόρι δεν κινδύνευε. Ούτε φυσικά ο Νικόκας, που παρακολουθούσε από μακριά.

Πριν από έξι μήνες σκάρτους ο Λαδάς την είχε πέσει στο σπίτι του Νικόκα, μετά από πληροφορία. Ξήλωσε μέχρι και τις πρίζες, μα δεν βρήκε τίποτα. Μερικοί στη Δίωξη έλεγαν ότι οι πληροφορίες τους έβγαιναν σκάρτες. Άλλοι πάλι ότι οι πληροφορίες ήταν σωστές, μα κάποιος σφύραγε για τα ντου. Όπως και να 'χε, ο κύριος Νικόκας παρέμενε επιφανές μέλος της κοινωνίας.

Ζέστη. Ο αέρας που ερχόταν από τη θάλασσα του ήταν δυσάρεστος, ένα λεπτό υγρό φιλμ αλμυρής γλίτσας που κόλλ-λαγε στο δέρμα του. Δεν τον πείραζε, ήταν εκεί που ήθελε. Θα περίμενε όσο χρειαζόταν. Αυτό πίστευε ότι ήταν το με-γαλύτερο ταλέντο του. Να περιμένει. Δεν εκνευριζόταν, δεν βιαζόταν, δεν ανησυχούσε. Κοίταξε δεξιά αριστερά. Το σημείο όπου στεκόταν ήταν σκοτεινό, και ο κόσμος περ-νούσε βιαστικά χωρίς να δίνει σημασία. Ο Χάρης χαιρέ-τησε μερικά φιλαράκια του στα τραπέζια έξω από το μπαρ

και προχώρησε μέσα. Ο Λαδάς χαμογέλασε και άφησε την ανάσα του να βγει αργά, νιώθοντας ένα ανεπαίσθητο ρίγος. Ήταν στο σωστό μέρος.

3

Ο ΓΙΩΤΗΣ ΠΕΡΑΣΕ ΑΝΑΜΕΣΑ από τους πελάτες του *Νότου*, που ήταν αρκετοί για Τετάρτη, και χτύπησε δυο φορές μαλακά το ποτήρι του στο γυαλισμένο ξύλο, υγρό από τους αφρούς της μπίρας και τα χυμένα σφηνάκια. Ο Λεπάπilon, ο μπάρμαν, έπιασε το μπουκάλι με το J&B και του γέμισε το ποτήρι μέχρι τη μέση. Τον κοίταξε, με τα πυκνά μαύρα φρύδια του να ενώνονται σε ένα κυματιστό τριχωτό φρυδόφιδο, και έσκυψε συνωμοτικά προς το μέρος του: «Φίσκα είμαστε, μπος».

Τα περισσότερα πράγματα που έλεγε ο Λεπάπilon τα έλεγε σαν να αποκάλυπτε μια τεράστια πλεκτάνη, κοιτάζοντας δεξιά κι αριστερά πριν μιλήσει. Ο Γιώτης ήπιε μια γερή γουλιά από το ουίσκι του και κοίταξε τριγύρω. Ο *Νότος* μετρούσε ήδη οκτώ χρόνια ζωής από τη μέρα που τον είχε ανοίξει, μα του φαινόταν πολύ περισσότερα. Από τον πρώτο κιόλας μήνα είχε γίνει στέκι, δίνοντας στέγη κι απάγκιο σε όλα τα κατατρεγμένα φρικά. Η πόλη ήταν μοιρασμένη όμορφα σε στρατόπεδα. Οι καρεκλάδες γέμιζαν τις ντισκοτέκ: *Στρόμπολι, Πάιπερ, Υδροχόο*. Οι ροκάδες, το πρωί καφέ στον *Δον Κιχώτη* και το βράδυ κατέβαζαν μπίρες στον *Νότο* ή

χτυπιόνταν στο σκοτεινό υπόγειο του *Μουνλάιτ*. Ξεκάθαρα πράγματα. Τα ξενερούα κυρίζα, καφέ και πάστα αμυγδάλου στο *Αβέρωφ* και ποτάκι στο *Ρίβα*.

Καλά του είχε πάει. Είχε μεγαλώσει με έναν ανύπαρκτο πατέρα και μια μητέρα σβησμένη στο φόντο σαν κάδρο σε παλαιοπωλείο. Είχε πάρει τα γαλανά της μάτια, τα μαύρα μαλλιά και τη συνήθεια να μη μιλάει για πράγματα που τον ενοχλούν. Από τον πατέρα του τις εκρήξεις. Μόλις ο Γιώτης έγινε δεκατεσσάρων, του είπε «Τώρα που μεγάλωσες κι εσύ, να δεις τι θα κάνεις». Όταν έφευγε από το σπίτι και εξαφανιζόταν ώρες ή μέρες, έλεγε «Πάω να δω κι εγώ τι θα κάνω». Είχε μαγαζί με ανταλλακτικά που το έκλεισε, άνοιξε κάποιον με τηλεοράσεις, το έκλεισε κι αυτό, άκρη δεν έβρισκες. Όλο γκρίνιαζε ότι του χρωστούσαν, κάποιος πρώην συνεταιρικός στις τηλεοράσεις, κάποιος που του είχε δανείσει λεφτά, κάποιος που δεν του είχε φέρει το σωστό στοκ. Γκρίνιαζε για το φαΐ που δεν ήταν όπως του άρεσε ή δεν ήταν αρκετά ζεστό, ή αρκετά κρύο, ή δεν είχε το σωστό αλάτι.

Είχε πετύχει τη μαμά του να κλαίει μια δυο φορές και του κρυβόταν. Την τελευταία φορά που έκλαιγε, είχε προσέξει μια μεγάλη μελανιά στο πόδι της, σημάδι αγάπης. Μια μέρα μάζεψε τα πράγματά της και πήγε πίσω στο χωριό. Είχε έρθει η γιαγιά του, μια καπάτσα γυναίκα με χοντρά χέρια, που του είχε πει «Η μαμά σου θα φύγει!» με απειλητικό τόνο, σαν να έφταιγε αυτός. «Θα φύγει, δεν μπορεί. Τη φάγατε». Ο Γιώτης είχε κάτσει σε μια καρέκλα και τις έβλεπε να μαζεύουν. Όταν τα φόρτωσαν όλα σε ένα μικρό, κακάσχημο πράσινο τρίκυκλο, η μαμά του στάθηκε στην πόρτα και του είπε με άχρωμη φωνή «Ε, πάω κι εγώ», σαν να πήγαινε στη

γειτόνισσα. Άφησε ανοιχτή την πόρτα, κι αυτός δεν βγήκε έξω να τη δει να φεύγει. Περίμενε μέχρι που γύρισε ο πατέρας του, που μπήκε μέσα, κούνησε το κεφάλι και είπε: «Πού είναι η μάνα σου;» Ο Γιώτης του απάντησε «Δεν ξέρω», κι εκείνος μπήκε στην κουζίνα. Άκουσε κατσαρόλια να χτυπάνε, το τρίζιμο του φούρνου που άνοιγε, και το ίδιο τρίζιμο καθώς έκλεινε, μετά μια σιωπή. Ο πατέρας του βγήκε από την κουζίνα, ξεφύσησε, είπε «Κοίταξε, ρε, μια δουλειά» και έφυγε.

Ο Γιώτης έπαιρνε το μηχανάκι και έκοβε βόλτες μέχρι να τελειώσει η βενζίνα. Το έκανε συχνά αυτό, όσο χαζό κι αν ήταν. Τον άφηνε τη μια στη μέση του πουθενά στον επαρχιακό, την άλλη στην Εθνική ή κοντά σε καμιά θάλασσα. Δεν γύρναγε ποτέ με στοστόπ, δεν άφηνε ποτέ το μηχανάκι μόνο του. Έσπρωχνε μέχρι να σταματήσει κάποιος να του δώσει ένα ποτηράκι βενζίνα, και συνέχιζε σβήνοντας στις κατηφόρες για να του φτάσει μέχρι το βενζινάδικο. Έτρεχε κόντρες από τα δεκατέσσερα, στην αρχή σχεδόν κάθε μέρα, με ένα πεννηνταράκι που είχε και το είχε σκίσει στις πατέντες. Σύντομα ήταν στα μέσα και στα έξω. Ήξερε ποιος φτιάχνει το μηχανάκι, πού το φτιάχνει και κυρίως τι φτιαξίματα κάνει, πράγματα δηλαδή που δεν τα ήξερε ούτε η CIA. Όταν έγινε καλός, δεν έτρεχε πια για ψιλά. Έτρεχε μια κόντρα το Σάββατο, κι αυτό όχι κάθε Σάββατο. Ίσως και δυο φορές τον μήνα, μα για καλά πακέτα. Έτρεχε το Μπολντόρ του Κριαρά, το Κατάνα του Ζαφείρη, και του έδιναν ένα καλό μπαγιόκο. Όταν πήρε το δικό του, έτρεχε με το δικό του.

Στις κόντρες ο αντίπαλος δεν υπήρχε. Έφευγε μπροστά και έβαζε σημάδι τη νοητή γραμμή του ορίζοντα, σκυμμένος πάνω στο μηχανάκι, με το χέρι στο πιρούνι, αλλάζοντας

καρφωτές και προσπαθώντας να τη φτάσει. Ποιος ήταν δίπλα του και πού ήταν δεν είχε σημασία. Μερικές φορές η κόντρα τέλειωνε κι αυτός συνέχιζε γελώντας. Τον περίμεναν για ώρα μέχρι να γυρίσει και να μετρήσουν τα χιλιάρικα.

Έκανε πουγκί, έκανε γνωριμίες, είχε πλάτες και φίλους που τον βοήθησαν και πήρε τον *Νότο*. Μετά τον *Νότο* οι κόντρες συνεχίστηκαν μα όχι για πολύ. Μόλις άρχισε να βγάζει λεφτά το μαγαζί, έτρεχε πλέον μόνο για την πλάκα του.

Κοίταξε τριγύρω τραβώντας μια δυνατή ρουφηξιά στο τσιγάρο του. Στα ψηλά σκαμπό, χυμένα πέτσινα και τζιν μπουφάν με γούνινους γιακάδες, και φλάι με τα πορτοκαλί εσωτερικά τους να γυαλίζουν στο ημίφως. Στο πρώτο τραπεζάκι δεξιά μια παρέα πιτσιρικάδες συζητούσαν με ξαναμμένα μάγουλα, ενώ προσπαθούσαν να κοιτάζουν με τρόπο τη μελαχρινή με το ξεθωριασμένο *Thin Lizzy* μπλουζάκι, που περνούσε σε αργή κίνηση τα δάχτυλά της από τα μαλλιά της, από το μέτωπο μέχρι τον αυχένα, κερνώντας τους ονειρώξεις και αυνανισμούς τουλάχιστον ενός δεκαπενθημέρου. Ένας από αυτούς την κοίταξε για λίγο σαν χαζός και έριξε την μπίρα του, κάνοντας λούτσα το παντελόνι του. Ο Γιώτης έπιασε το αδιόρατο χαμόγελο της μελαχρινής. Δίπλα της σαλιάριζε ένας τύπος που τον είχε γραμμένο.

Ο μικρός σηκώθηκε και προσπαθούσε να σκουπίσει με ένα πανάκι την μπίρα, μέσα στα γέλια και τη γιούχα των υπολοίπων. Ο Γιώτης σκέφτηκε ότι τους ζουλάς όλους μαζί σαν τις οδοντόκρεμες και βγάξεις μισό κιλό καύλα κι επανάσταση, μπορεί και παραπάνω με τόσα σφυράκια.

Στην άκρη του μπαρ καθόταν ο Μάρλεϊ. Ερχόταν κάθε βράδυ για να ακούσει τα ίδια τραγούδια, σιγοπίνοντας ένα

Σ'άουθερν Κόμφορτ. Όταν έμπαινε το «I shot the sheriff» ή το «Knockin' on Heaven's», κουνούσε τους ώμους αργά, στον ίδιο, απαράλλαχτο ρυθμό που έπαιζε στο κεφάλι του χρόνια τώρα. Αυτός και δυο τρεις ακόμα ήταν σαν να προϋπήρξαν σε αυτές ακριβώς τις θέσεις, να κάθονταν στο κοσμικό πουθενά, σε μια αστρική λεωφόρο περιμένοντας να χπιστεί το μπαρ γύρω τους. Ο Γιώτης πίστευε ότι αυτοί οι τύποι είναι η κόλλα που κρατάει κολλημένο το σύμπαν. Αν σταματούσε να κουνάει τους ώμους ο Μάρλεϊ, η Γη θα έχανε τον ρυθμό της, το μπιτάκι της, την αιωνιά της γκρούβα. Θα ξεκούρδιζε και σιγά σιγά θα σταματούσε. Κανείς δεν θα γουστάριζε πια, τα δέντρα θα μαραίνονταν, τα ποτάμια θα στέρευαν και οι σαύρες θα σταματούσαν να πηδιούνται. Γιατί, κύριοι, χωρίς την γκρούβα είμαστε χαμένοι, σκέφτηκε ο Γιώτης και ήπιε άλλη μια τζούρα.

Ένα αδύνατο κοριτσάκι στη γωνία, με μπλουζάκι Lynyrd Skynyrd, έκλεισε τα μάτια ακούγοντας να μπαίνει το «Dream On». Μουρμούρισε τους πρώτους στίχους και χαμογέλασε άψυχα σ' έναν τύπο που μπήκε. Με το χέρι να τρέμει, χτύπησε νευρικά τη στάχτη, που έπεσε σε μια λιμνούλα μπίρας. Αυτός δεν την είδε καν, προχώρησε προς το μπαρ και άναψε τσιγάρο ανέκφραστος.

Το μπάσο του Entwistle ξύρισε τις πρώτες νότες του «I'm Free». Οι περισσότεροι ήταν στο τρίτο ποτό, στη φάση που τα χρώματα έχουν αρχίσει και φεύγουν ελαφρά απ' το περιγράμματά τους, όλο το μπαρ ένας ιμπρεσιονιστικός πίνακας. Ένας τύπος βγήκε από τη μικρή τουαλέτα κάτω από τη σκάλα με κατακόκκινα μάτια. Κοντοστάθηκε νευρικά δίπλα στον φίλο του που τον περίμενε. Ο Γιώτης διάβασε τα χείλια τους.

«Εντάξει, ρε;»

Ο άλλος ψέλλισε ένα βιαστικό «Ναι, ναι» και κοίταξε τριγύρω προσπαθώντας να μην καρφώνεται. Αυτός που τον ρώτησε μπήκε στην τουαλέτα. Σειρά του.

Ο Άγγελος στα πικάπ στριφογύρισε το εξώφυλλο του *Stage Struck* και το βινύλιο γυάλισε καθώς γλιστρούσε από τη θήκη για να στρογγυλοκαθίσει στο πλατό του MK2. Μια μεθυσμένη Αγγλίδα με κονκάρδα «Imagine» στο γιλεκάκι χαμογέλασε στο πουθενά· σε λίγο θα διπλωνόταν έξω απ' το μπαρ. Στα αριστερά της, στη γωνία, κάθονταν τα «ανοιχτηράκια», δυο πιτσιρικάδες που τα πάνω δόντια τους εξείχαν σαν τέντες παντοπωλείου.

Ο Λεπάπilon ξαναγέμισε το ποτήρι του Γιώτη και μίλησε χωρίς να τον κοιτάει.

«Τον είδες;»

Ο Γιώτης έγνεψε απλώς, παίρνοντας το ποτήρι του από την μπάρα.

«Τι γυρεύει εδώ ο καθίκης;» ρώτησε ξανά ο Λεπάπilon.

Ο Γιώτης ανασήκωσε τους ώμους.

Ο Λεπάπilon κοίταξε δεξιά αριστερά και του ψιθύρισε:

«Δες να κάνουν κανένα ντου;»

«Θα το είχε κάνει, δεν θα καθόταν εκεί σαν το κοράκι».

«Τότε;»

Ο Γιώτης ανασήκωσε ξανά τους ώμους, έφυγε από την μπάρα και ανέβηκε στο πατάρι. Κάθισε σε ένα χαμηλό τραπέζι από όπου μπορούσε να βλέπει τα πόδια του Λαδά. Καιρό είχε να φανεί το μπασταρδάκι. Για καλό δεν ήταν.

Παρατήρησε τον κόσμο κάτω. Μαρίδα. Τίποτα που θα ενδιέφερε τον Λαδά, εκτός αν είχε πέσει τόσο αναδουλειά,

που τα είχαν πάρει πάλι όλα σβάρνα. Ο Ρόρι ήταν κάτω, που σήμαινε ότι ίσως να ερχόταν κι ο Νικόκας, αλλά δεν είχε νόημα να του την πέσουν, ήταν καθαρός πάντα. Στη δεξιά γωνία του μπαρ δυο τσιράκια του Σπαθή, ο οποίος, αντίθετα με τον Νικόκα, δεν εμφανιζόταν ποτέ. Μια παρέα χαμένα, που σνίφαραν βενζίνα και βρωμούσαν από τα εφτά μέτρα. Το ένα από τα μαλακισμένα είχε το μπουκαλάκι στην εσωτερική του μπουφάν, ο Γιώτης μπορούσε να το δει από κει που καθόταν. Αν μπουκάριζε η Δίωξη, θα τραύλιζε καμιά εξυπνακίστικη μαλακία, ότι τον άφησε το μηχανάκι και πήρε το μπουκαλάκι για να τον πάει μέχρι το σπίτι. Αν δεν χεζόταν πάνω του, δηλαδή.

Ήπιε άλλη μια τζούρα από το ουίσκι του και συνέχισε να παρακολουθεί ήρεμα τον Λαδά. Ο Άγγελος τίναξε τα ηχεία με το «La Grange» και ένα μουσάτο βουνό που είχε σκάσει με μια Χάρλεϊ τίγκα στα χρώμια σηκώθηκε και φώναξε δυνατά «Yeah baby!» πριν χύσει τη μισή μπίρα στο μούσι και την άλλη μισή στο πουκάμισο προσπαθώντας να πει. Στα τρία ποτήρια πρέπει να έπινε εκατό γραμμάρια.

Ο Γιώτης σήκωσε αργά το ποτήρι και το κούνησε ρυθμικά στο χέρι του, πιάνοντας το βλέμμα του Λεπάπilon που του έδειξε με μια κίνηση του κεφαλιού τον Νικόκα να μπαίνει στο μπαρ.